

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003531

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-12-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого № 104 від 25.04.2023

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербініна Ірина Юріївна

2. Iryna Y. Shcherbinina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: право

Дата захисту: 06-04-2023

Спеціальність за освітою: право

Місце роботи здобувача: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 956

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.01

Тема дисертації:

1. Суспільно небезпечні наслідки кримінального правопорушення: поняття, види, функції, вплив на кваліфікацію.
2. Socially dangerous consequences of a criminal offence: concepts, types, functions, impact on qualification.

Реферат:

1. Дисертація присвячена проблемам суспільно небезпечних наслідків кримінального правопорушення. У роботі розвинута ідея про те, що суспільно небезпечні наслідки виступають в якості головного показника суспільної небезпечності кримінального правопорушення та слугують основним вираженням її сутності. Розглянуті наукові погляди вчених-криміналістів щодо розуміння сутності суспільно небезпечних наслідків кримінального правопорушення на різних етапах розвитку кримінального права. На підставі дослідження генезису вчення про суспільно небезпечні наслідки кримінального правопорушення у вітчизняній доктрині кримінального права було виділено чотири основні етапи у формуванні наукової думки: «дореволюційний», «постреволюційний», «радянський» та «сучасний». Доведено, що суспільно небезпечні наслідки являють собою складне, багатогранне, багатофункціональне, системне поняття, яке може бути охарактеризовано за

допомогою таких істотних ознак як: іманентність діянню, істотність заподіюваної шкоди, протиправність, інтегративний характер, варіативність та множинність, а також неусувний характер. На підставі виокремлених істотних ознак сформульоване авторське визначення поняття суспільно небезпечних наслідків, відповідно до якого суспільно небезпечні наслідки кримінального правопорушення – це істотна, протиправна, іманентно притаманна суспільно небезпечному діянню, неусувна шкода, що заподіюється суспільним відносинам внаслідок вчинення кримінального правопорушення. Автором наголошено на тому, що поняття суспільно небезпечний наслідок можливо розглядати в двох аспектах: в широкому та вузькому. В широкому розумінні суспільно небезпечні наслідки набувають значення певного соціального явища, яке складно піддається вимірюванню та конкретизації, у вузькому розумінні вони отримують більш формалізований і конкретний вигляд у якості ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Підтверджено, що суспільна небезпечність кримінального правопорушення, проявляється, у першу чергу, в нанесенні істотної шкоди об'єкту кримінального правопорушення, тобто в суспільно небезпечних наслідках певного виду. У тих випадках, коли суспільно небезпечні наслідки можуть бути формалізовані, вони передбачаються в якості обов'язкової ознаки кримінальних правопорушень з матеріальним складом. Якщо істотну шкоду, заподіяну об'єкту формалізувати складно або неможливо, завдяки прийомам законодавчої техніки створюються формальні склади кримінальних правопорушень. У дисертації проаналізовано запропоновані юридичною наукою поняття: шкода, істотна шкода, збиток, упущена вигода, результат кримінального правопорушення (злочину) та кримінально-протиправний (злочинний) результат. Встановлено, що поняття суспільно небезпечних наслідків має системний характер і включає у себе інші поняття, а саме «збиток», «упущена вигода» та «істотна шкода». Тому використання зазначених понять у якості синонімів не є виправданим. У свою чергу такі категорії як «результат кримінального правопорушення (злочину)» або «кримінально-протиправний (злочинний) результат» характеризують разом із суспільно небезпечними наслідками кримінального правопорушення одне і те ж саме явище. У дисертації звертається увага на необхідність вироблення наукою повної, точної та універсальної системи класифікації суспільно небезпечних наслідків, яка б обов'язково відповідала принципу науковості та правилам формальної логіки. Автором були розглянуті різні підходи та критерії класифікації суспільно небезпечних наслідків, запропоновані вітчизняними та закордонними вченими-криміналістами. На підставі глибокого аналізу законодавчих та доктринальних положень автором запропонована вдосконалена система поділу суспільно небезпечних наслідків кримінального правопорушення, що здатна більш повно, об'єктивно розкрити найважливіші якісні та кількісні характеристики досліджуваного явища та продемонструвати співвідношення суспільно небезпечних наслідків з об'єктами кримінального правопорушення. Особлива увага автором приділяється важливості застосування функціонального підходу під час дослідження таких понять, як «склад кримінального правопорушення» та «суспільно небезпечні наслідки кримінального правопорушення», адже з'ясування функцій останніх дозволяє здійснювати більш глибоке дослідження їхніх сутнісних рис та особливостей у системі інших інститутів кримінального права. На підставі аналізу функцій складу кримінального правопорушення автором запропоновано виділити інтегративну, криминоутворюючу, диференційну та кваліфікаційно-розмежувальну функції суспільно небезпечних наслідків кримінального правопорушення.

2. The dissertation is devoted to the problems of socially dangerous consequences of a criminal offence. The work develops the idea that socially dangerous consequences act as the main indicator of the social danger of a criminal offence and serve as the main expression of its essence. We considered the scientific views of forensic experts on understanding the essence of socially dangerous consequences of a criminal offence at different stages of criminal law development. Based on the study of the doctrine genesis of socially dangerous consequences of a criminal offence in the national doctrine of criminal law, the four main stages were identified in the formation of scientific thought: "pre-revolutionary", "post-revolutionary", "Soviet" and "modern". It is proven that socially dangerous consequences are a complex, multifaceted, multifunctional, systemic concept that can be characterized by such essential features as: immanence to the action, materiality of the caused harm, unlawfulness, integrative nature, variability and multiplicity, as well as irreducible nature. Based on the identified essential features, the author

formulates the definition of the concept of socially dangerous consequences, according to which socially dangerous consequences of a criminal offence are significant, unlawful, inherent in a socially dangerous act, irremediable harm caused to social relations as a result of a criminal offence. The author emphasizes that the concept of socially dangerous consequence can be considered in two aspects: broad and narrow. In a broad sense, socially dangerous consequences acquire the meaning of a certain social phenomenon which is difficult to measure and specify. In a narrow sense, they get a more formalized and specific form as a sign of the objective side of a criminal offence. It is confirmed that the social danger of a criminal offence is manifested, first of all, in causing significant damage to the object of a criminal offence, which is in socially dangerous consequences of a certain type. In cases where socially dangerous consequences can be formalized, they are provided as a mandatory feature of criminal offences with material composition. If it is difficult or impossible to formalize the substantial damage caused to the object, formal corpus delicti of criminal offences are created using legislative techniques. The dissertation analyses the concepts proposed by legal science: harm, substantial harm, loss, loss of profit, the result of a criminal offence (crime) and criminal (criminal) result. It is established that the concept of socially dangerous consequences has a systemic nature and includes other concepts, namely "damage", "lost profit" and "substantial harm". Therefore, the use of these concepts as synonyms is not justified. In turn, such categories as "the result of a criminal offence (crime)" or "criminal (illegal) result" characterize the same phenomenon together with the socially dangerous consequences of a criminal offence. The dissertation draws attention to the need for science to develop a complete, accurate and universal system of classification of socially dangerous consequences, which would necessarily comply with the scientific principle and the rules of formal logic. The author examined various approaches and criteria for classification of socially dangerous consequences proposed by domestic and foreign scientists-criminalists. Based on a deep analysis of legislative and doctrinal provisions, the author proposed an improved system of division of socially dangerous consequences of a criminal offence, which is able to fully and objectively reveal the most important qualitative and quantitative characteristics of the phenomenon under study and demonstrate the correlation of socially dangerous consequences with the objects of a criminal offence. The author pays special attention to the importance of applying a functional approach in the study of such concepts as "corpus delicti of a criminal offence" and "socially dangerous consequences of a criminal offence", since clarification of the functions of the latter allows deeper study of their essential features and peculiarities in the system of other criminal law institutions. Based on the analysis of the functions of the corpus delicti of a criminal offence, the author proposes to distinguish the integrative, crime-forming, differential and qualification-distinguishing functions of socially dangerous consequences of a criminal offence. It is established that the integrative function is the main (general) function in relation to all other functions that are inherent in the socially dangerous consequences of a criminal offence and is manifested in the fact that socially dangerous consequences accumulate in themselves the social, internal, objective essence of a socially dangerous act and allow to trace the dialectical relationship between all the signs and elements of the composition filled with social content.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Щербініна І. Ю. Генезис вчення про суспільно небезпечні наслідки у вітчизняній доктрині кримінального права. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 4. С. 214-220.
- 2. Щербініна І. Ю. Наукові підходи до розуміння об'єкта злочину крізь призму заподіяння йому шкоди. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. Випуск 3 (28) том 2. С. 166-170.
- 3. Ірина Щербініна. Класифікація суспільно небезпечних наслідків кримінального правопорушення. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2020. №3 (31) vol.2. С. 282-288.
- 4. Щербініна І. Ю. Інтегративна функція суспільно небезпечних наслідків кримінального правопорушення. Право і суспільство. 2021. Випуск 3. С. 138-143.
- 5. Iryna Shcherbinina. The Concept of Socially Dangerous Consequences of a Crime. Сучасне суспільство і наука: актуальні дослідження молодих науковців. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції іноземними мовами (Харків, 15 травня 2019 року). Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2019. С.133-134.
- 6. Щербініна І. Ю. Доктринальні підходи до розуміння об'єкта злочину через призму заподіяння йому шкоди. Юридична наука в XXI столітті: перспективні та пріоритетні напрями досліджень. Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції (8-9 травня 2020 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: ЗНУ, 2020. С.194-198.
- 7. Щербініна І. Ю. До питання щодо класифікації суспільно небезпечних наслідків кримінального правопорушення. Теорія та практика сучасної юриспруденції. Матеріали науково-практичної конференції (30 травня 2021 м. Харків). Харків, 2021. С.455-457.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000959

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Ірина Олександрівна

2. Iryna O. Zinchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Берзін Павло Сергійович
2. Pavlo S. Berzin

Кваліфікація: д. ю. н.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4146-7910

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Вадим Борисович
2. Vadym B. Kharchenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2412-7909

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демидова Людмила Миколаївна
2. LIUDMYLA M. DEMYDOVA

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1248-5001

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Володіна Оксана Олександрівна

2. Oksana O. Volodina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3211-0303

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Харитонов Сергій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Харитонов Сергій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна